Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 94. Braşov, Vinerĭ, 28 Aprilie (10 Maĭ) 1895.

Ce facem?

I.

Braşov, 27 Aprilie v. 1895

In revista nóstră de alaltăerĭ, scrisă din incidentul ḑilei de 7 Maiŭ, aniversarea marelui proces al Memorandului, am ḑis, că duşmanii naţiunei române au sciut şi sciu sĕ tragă consecenţele din acest proces în favorul politicei lor.

Dérĕ noi Românii ce facem?

Procesul Memorandului n'a fost numai o simplă „nebunia maghiară", cum voiesc unii a-l caracterisa, şi mai puţin a putut fi un „triumf" al nostru, cum le place multora a-l înfăţişa, ci a fost una din zalele, din care se compune lungul lanţ de *nebune*, dér *sistematice* şi *constante* prigonirĭ îndreptate în contra esistenţei naţionale a Românilor; a fost un mijloc însemnat, de care s'au folosit şi se folosesc cu prisos duşmanii noştri, ca sĕ spargă organisaţiunea nóstră de luptă legală şi constituţională pentru egala îndreptăţire naţională.

Au trebuit sĕ fiă condamnaţĭ şi aruncaţĭ în temniţă 14 membrii ai comitetului partidei nóstre naţionale pentru nimica tótă, ca pe temeiul acestei judecăţĭ şi osêndirĭ guvernul unguresc sĕ pótă porni în contra Românilor un şir de prigonirĭ nouĕ, sĕ pótă lua nouĕ mĕsurĭ volnice şi ilegale cu scopul declarat de-a desfiinţa şi distruge total partida naţională română, de-a nimici programul naţional român dela 1881 şi de a zădărnicĭ continuarea luptei nóstre legale pentru realisarea lui.

Aceia dintre noi, carĭ, în lipsa totală de prevedere politică, s'au purtat cu ilusiunea, că procesul Memorandului, deşteptând cu necesitate un ecou simpatic pentru noi la fraţii noştri din regatul vecin şi în lumea cultă européna, va face ca causa nóstră sĕ mérgă de aci încolo din triumf în triumf, ne vor da dóră astăḑĭ, după un an, dreptate, când vom afirma, că pentru de-a produce un astfel de efect salutar, dorit de toţĭ Românii de bine, mai era, afară de simpatiile dovedite ale fraţilor noştri din România şi ale străinătăţii, încă ceva neapĕrat de lipsă.

Incă nu s'a pomenit în istoriă o victoriă fără ca sĕ fi premers o luptă bărbătéscă şi bine condusă, care sĕ-o condiţioneze. Şi décă se întâmplă câte-odată ca cine-va, care n'a luptat, orĭ a luptat cu rĕu succes, totuşĭ sĕ se bucure de fructele unui triumf, atuncĭ de sigur au luptat alţii pentru el şi resultatul luptei acestora a decis în favorul lui. Dér de luptat a trebuit sĕ se lupte cineva, căcĭ fără de luptă bine succésă nu póte fi victoriă şi triumf.

Cine era însĕ sĕ se lupte pentru noi, Românii asupriţĭ, ca causa nóstră sĕ pótă înainta din triumf în triumf, décă nu noi înşi-ne?

Cine era sĕ intervină în favorul nostru, când şi cei mai apropiaţĭ amicĭ ai causei egalei nóstre îndreptăţirĭ, conaţionalii noştri din regatul vecin independent, au declarat prin graiul representanţilor guvernului lor, că nu pot intervenĭ pentru noi?

Cum şi dela cine era dérĕ sĕ căpĕtăm ajutorul, care sĕ ne facă sĕ isbutim?

Dela monarchiă?

Dérĕ în monarchiă şi în politica ei vedem, că au de fapt preponderanţă contrarii noştri naţionalĭ.

Orĭ dela o schimbare de guvern?

Dérĕ Românul ḑice: schimbarea stăpânilor, bucuria nebunilor!

Atuncĭ dela o schimbare de sistem?

Dérĕ nu vedeţĭ, că o astfel de schimbare nu se póte face, decât numai cu concursul şi cu stăruinţa acelora, în al căror interes este? Şi între aceştia noi, cei $3\frac{1}{2}$ milióne de Românĭ, ocupăm un loc de frunte.

Prin urmare orĭ-cum am fi calculat şi orĭ încătrău am fi privit, nu puteam vedé scăpare şi sorţĭ de isbêndă, decât în forţele nóstre proprie, în lupta, ce trebue sĕ o purtăm noi înşi-ne, de sine stătător, în apĕrarea românismului nostru.

Şi pentru acéstă luptă grea şi sfântă aveam şi avem un mare şi puternic sprijin, nu imaginar şi nu numai moral, ci şi real: *insufleţirea naţională a poporului nostru*, şi aveam şi avem un tot aşa de puternic motor: *hotărîrea duşmanilor noştri, documentată pe faţă, de-a ne sdrobi, de a ne nimici naţionalicesce.*

Ce au făcut, într'un an de ḑile, de când li-s'a descoperit aşa de mult promiţĕtor comóra scumpă a entusiasmului poporului pentru causa sa naţională, cum au păstrat şi cum au chivernisit acest nepreţuit capital conducĕtorii lui?

Şi care este impulsul, pe care conducĕtorii poporului l'au luat şi au trebuit sĕ-l ia pentru potenţarea luptei legale de apĕrare, din modul şi chipul cutezător, cum prin procesul Memorandului şi prin esploatarea lui tendenţiósă şi rĕuvoitóre 'i-s'a declarat naţiunei nóstre rĕsboiul, pe viaţă pe mórte?

Étă gravele întrebărĭ ce ni se impun aḑĭ cu putere iresistibilă.

Guvernul unguresc urmăresce o ţintă precisă, pe care nicĭ că îşĭ dă silinţa de a-o tăinui înaintea nóstră, şi prin prigonirile, terorisările şi ordonanţele sale volnice a adus deja lucrul acolo, încât noi Românii suntem consideraţĭ şi trac'aţĭ ca trăind într'o stare cu totul esceptională, supusă liberului arbitriu al puterii publice şi în afară de limitele constituţionale.

S'au făcut şi se fac încercările cele mai desperate de a ne împedeca de fapt cu desĕvêrşire în libera esercitare a drepturilor nóstre cetăţenescĭ şi uneltirile duşmane încep a rĕsufla acum chiar şi în tabĕra nóstră. Cucuveicele urîte fac sĕ se audă deja glasul lor lugubru de pe zidurile cetăţii.

Şi noi Românii ce facem, în nisce momente ca aceste de cea mai supremă primejdiă, atuncĭ când la porţile cetăţii nóstre pândesce duşmanul momentul, aşteptând, ca sĕ i-se deschidă prin nemernicia şi trădare şi sĕ între în ea în sunetul tobelor şi al fanfarelor?

Ce facem?

Punem mereu la rĕvaş lovirile, ce ni-se dau, ameninţările, ce se repetă cu-o regularitate şi cu-o potenţare uimitóre, facem conjecturĭ politice despre cele ce se petrec în tabĕra contrarilor noştri, semnalăm câte-o voce îmbucurătóre din întru şi din afară, şi dăm liturghii pentru iubiţii noştri întemniţaţĭ.

Cam aicĭ se reduce acţiunea, ce se desfăşură în sînul nostru dela întemniţarea comitetului încóce.

Şi încă ar mai fi consolare pentru noi, décă paralel cu ea nu s'ar continua chiar şi aḑĭ acea lucrare fatală, făţişă şi ascunsă, care pe lângă aceea, că nu se opune acţiunei de distrugere duşmane, încă îi mai vine şi în ajutor.

Inţelegem uneltirile de coteriă pĕcătóse şi, din nenorocire, de un timp încóce mai ales, neîntrerupte, care tind a învrăjbì pe fraţĭ prin făurirea de întrigĭ, prin clevetirĭ şi suspiţionărĭ pătimaşe, prin aceea că nutresc ambiţiunile personale şi cultul personal cu reclame vanitóse şi absurde şi întroduc veninul urei şi neînţelegerii între noi.

Conflictul Kalnoky-Banffy.

Din ḑi în ḑi iese tot mai mult la ivélă, că sórtea cabinetului-Bánffy se va hotărî numai după-ce Majestatea se va reîntórce din Pola. Manifestaţiunea caldă de încredere, ce monarchul a depus'o în prea înaltul rescript, prin care refusă primirea dimisei lui Kalnoky, a produs consternare în cercurile guvernamentale din Budapesta, şi fiă-care om cu mintea sănĕtósă póte sĕ deducă de aicĭ, că nu vitézul Banffy, ci ministrul de esterne Kalnoky a primit cea mai strălucită satisfacţiă.

Partida liberală maghiară furibundéză

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Insomnie.

Din englezesce.

Dintre simptomele bolnăviciose ale organismului omenesc, nicĭ unul nu este aşa de lăţit, ca *insomnia*, contra căreia sciinţa medicală s'a luptat până acum cu puţin succes. Şi póte tocmai pentru acésta ne poticnim de-atâtea feliurite părerĭ, décă scrutăm, decât somn au nevoie singuraticii ómenĭ.

Cei mai mulţĭ ómenĭ se mulţămesc şi află de bună împărţirea regelui engles Alfred cel Mare, care ḑicea: sĕ lucrăm 8, sĕ pausăm 8 şi sĕ petrecem 8 óre. După alţii e greşit a aduce de esemplu pe ómenii marĭ, carĭ au lucrat mult mai mult, decât au durmit. Dintre ómenii renumiţĭ mai mult ca toţĭ a escelat pe terenul somnului *Descrogilies* junior, care din 24 óre durmia *numai 2.* După el urméză Eremia *Taylor* care durmia numai 3 óre, apoi *Baszter şi Wesly*, carĭ durmiau 4 şi 6 óre pe ḑi.

Insĕ din singuratice casurĭ nu se póte face regulă, şi cel mai bun sfătuitor este natura, care ne spune decât timp avem lipsă pentru somn, ca creerul şi sistemul nostru nervos sĕ odihnéscă şi suplinéscă pierderea puterilor. Sunt ómenĭ, carĭ dorm afară din cale mult, ceea ce e stricăcios sănĕtăţii, cum dovedesce casul acelui candidat de medic, care ţinênd somnul de stare naturală a omului, durmia câte 18 óre, ceea ce i-a provocat o dambla.

Sunt ómenĭ pentru carĭ somnul e o stare bolnăviciósă, şi aceştia fac bine, décă se luptă pe cât e posibil contra acestei stărĭ, luptă, care adese-orĭ e încoronată cu succes. Despre Lord *Hailes* se vorbesce, că pe timpul când scria la renumita sa carte „Annals of Scotland" îşĭ ţinea în camera de lucru un scaun cu róte, ér când îi venia somnul îşĭ chiăma servitorul şi-l punea sĕ-l plimbe cu scaunul în sus şi în jos prin odaiă; în biserică nu putea sĕ stea tréz când se ţinea predica, decât mâncând dulceţurĭ. Pe *Johnson* încă îl chinuia somnul, ér *Thomson*, scriitorul „Anotimpurilor", petrecea în pat timp afară din cale mult.

Mulţĭ ómenĭ dorm şi se scólă după plăcere. Esemplu e Napoleon I şi actorul Quin. Sunt multe casurĭ, când ómeniĭ dorm între cele mai neacomodate împrejurărĭ. *Sir Walter Scott* povestesce, că Indienii din America de Nord adurmiau chiar şi pe locul de supliciu, îndată ce înceta chinuirea, şi nu puteau fi treziţĭ, decât cu fierul roşu. Copii ce lucrau în fabricĭ adurmiau în decursul lucrului şi degetele lor continuau, în somn, mişcările obicĭnuite. Adese-orĭ ostaşii adorm când fac marşurĭ lungĭ chiar în decursul acestora, séu chiar şi când bubue tunurile.

Şi cu tóte că mai bine suferim lipsa mâncărei, beuturei séu a căldurei, decât a somnului, totuşĭ abia décă genul omenesc e torturat de-o miseriă mai mare, decât de insomnie. Medicamentele aplicate şi recomandate contra acestui neajuns ar cuprinde un volum întreg. Cel mai renumit şi póte şi cel mai folositor metod, ce s'a aplicat până acum contra insomniei, este cel al lui Mr. *Gardener*, care între altele a aflat şi aceea, cum ne putem stêmpĕra setea şi fără beutură şi cum prin sticle compuse la olaltă putem sĕ ne îndreptăm vederea. Acest inventios Mr. Gardener a căḑut odată de pe scaun, şi-a vătĕmat şira spinării şi în urma acésta a suferit de insomnie anĭ de ḑile. Nimic nu i-a folosit. Atuncĭ i-a venit minte, cum, după voinţa sa, póte sĕ poruncéscă somnului a-i închide ochii. Fiind-că aḑĭ s'a cam uitat lucrul, nu va fi póte neinteresant a-l reîmprospĕta.

După sistemul lui Gardener, bolnavul, care sufere de insomnie, sĕ se culce pe partea dréptă, ér capul sĕ şi-l anine comod pe perină; sĕ stea astfel, ca grumazii se aibă direcţiă óblă şi sĕ nu împiedece respirarea. Sĕ-şĭ închidă buzele strîns şi, luând un înspir adênc, se rĕsufle regulat prin nărĭ. După luarea inspirului adênc, plămânilor trebue lăsată mişcare regulată. Atuncĭ sĕ dea tótă atenţiunea resuflării. Sĕ-şĭ închipuéscă bolnavul, ca şi când aerul, ce iese pe nărĭ, ar forma un curent continŭ, şi décă îi succede a-şĭ lega atenţiunea numai de acésta şi nu se va mai cugeta la nimic altceva, atuncĭ adórme îndată. Décă metodul acesta nu succede la prima încercare, sĕ probeze pân' ce îi succede.

Sir Tomas *Brown*, a aflat de cel ma

i

acum în fel și formă; ea amenință cu asediu pe Kalnoky în delegațiunĭ, numai din simpla causă, că Majestatea Sa și-a esprimat *încrederea* față de el, ér nu față de comediantul guvernanților din Pesta. O supĕră apoi nespus de mult, că Agliardi nu va fi rechiămat din Viena, că probabil, în Roma nu se va trimite notă de protestare, ci, cum se crede, Agliardi va primi o notă pacĭnică dela Kalnoky.

„*Budapesti Hirlap*“, ce am primit adĭ, dice, că stêlpii partidei liberale, carĭ de multe orĭ au avut ocasiă a-se convinge despre bunele sentimente ale lui Kalnoky față de Ungaria, sunt acum fórte deprimațĭ. Asupra lor a făcut la început bună impresiă declarația lui Banffy, ce a făcut'o drept rĕspuns la interpelația lui Kalnoky, și nu e decĭ mirare, décă în urma pré înaltului rescript al monarchului, adresat lui Kalnoky, în care îl asigură pe acesta de cea mai desĕvîrșită încredere, a despoiat de orĭ-ce valóre „reparația“ ce i-s'a făcut lui Banffy prin aceea, că i-s'a dat voiă a ceti în plin parlament notele schimbate între el și Kalnoky.

Mai mulțĭ membri conducĕtorĭ ai partidei liberale — dice „B. H.“ — sunt de părere, că îndată-ce monarchul se va reîntórce din Pola, *va isbucni crisa nercsolvată.* La tot ce mai speréză ei este, că contele Kalnoky, în scurt timp, îșĭ va cere dimisia, pe care o va și primi. Décă însĕ nu va face acésta, atuncĭ ei vor căuta tóte mijlócele, ca sĕ depărteze pe Kalnoky cu orĭ-ce preț.

„*Magyar Hirlap*“, crede a sci, că unii dintre deputații liberalĭ cred firm, că ministrul de esterne a trimis deja în Roma nota de protestare, ér lui „*Kolozsvár*“ i-se telegrafiază din Budapesta, că *guvernul a urgitat pe Kalnoky, sĕ trimită cât mai curênd acésta notă S-lui Scaun.* Scirea acésta însĕ se pare o simplă colportare, deórece numai cu câte-va rândurĭ mai sus se dice în altă depeșă a numitei foi, că br. *Josika* mergênd din Budapesta la Pola, ca sĕ refereze monarchului despre situațiune, urméză de sine, că *nu se va întêmpla deocamdată nimic hotărîtor* până după reîntórcerea Majestății Sale.

Din tóte acestea se vede, că situația continuă a fi nelămurită și încurcată și că posițiunea lui Banffy este cât se póte de critică. Acésta o constată de alt-fel aprópe întrégă pressa maghiară, afară dór de hahamii dela „Pester Lloyd“.

*

Din Roma se telegrafiază, că modul „resolvării“ conflictului Kalnoky-Banffy a produs în Vatican o nespus de mare surprindere. Se credea, că în rĕspunsul, ce l'a dat Banffy la interpelația lui Apponyi, ministrul-președinte unguresc va face declarațiunĭ mai puțin necruțătóre pentru nunciul Agliardi. Insĕ hotărîrea cu care Banffy s'a alipit de punctul sĕu de vedere esprimat la 1 Mai, a făcut o rană adêncă în Vatican, aducênd prin acésta în nespus de grea situațiune pe Agliardi.

*

„*Oservatore Romano*“ publică o telegramă, în care se schițéză cuprinsul notelor lui Banffy și Kalnoky. Organul Vaticanului dice, că se îndoesce în fidelitatea acestor note, deórece sĕ scie în Roma, că Agliardi și-a făcut călĕtoria în Ungaria *cu prealabila cunoscință a lui Kalnoky* și că atât br. *Josika*, cât și br. *Banffy au îndemnat pe nunciu*, ca sĕ priméscă *invitarea primatelui*, care l'a chiămat în Ungaria.

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Aprilie.

Un corespondent vienes al diarului rusesc „*Mosk. Vedomosti*“ profețesce apropiatul **finit al coalițiunei austriace.** După cum e informat, *crisa* nu va fi numai ministerială, ci și parlamentară. Corespondentul spune, că în cercurile politice vienese se ține ca sigur, că împĕratul nu va încredința, cu formarea noului cabinet, nicĭ pe contele *Thun* și nicĭ pe locțiitorul galițian, conte *Badeni*, ci érășĭ pe prințul *Windischgraetz.* Acesta însĕ, pentru de așĭ puté împlini misiunea, va trebui sĕ disólve Reichsratul și sĕ facă alegerĭ nóuĕ.

*

In anul curent se va ține **congresul interparlamentar de pace** în Bruxella, la 19 August. La acela va presida *Beernaert*, fost ministru-președinte belgian și acum președinte al camerei. Un comitet format din ambele camere s'a încredințat cu organisarea conferenței. Oficiul interparlamentar stabil din Berna se îndréptă către tóte grupele parlamentelor europene cu rugarea sĕ se constitue de timpuriu și sĕ facă cunoscut oficiului central din Berna cestiunile, carĭ vor avé sĕ se pună la ordinea dilei.

*

In Berlin s'a ținut la 5 l. c o mare adunare de circa 300 *representanțĭ de ai orașelor germane*, în care se discută asupra atitudinei, ce este de a-se lua **contra proiectelor de lege privitor la rĕsvrĕtitorĭ**, și în care se primi unanim resoluțiunea, prin care Reichstagul german este recercat din partea numiților representanțĭ, ca în tótă forma sĕ denege aprobarea proiectului. Adunarea a fost démnă și impunĕtóre.

*

După cum anunță diarele din Roma, regele *Umberto* subsemnă alaltăerĭ decretul privitor la **disolvarea camerei italiene.** Terminul pentru nouĕle alegerĭ este fixat pe diua de 26 l. c., ér pentru balotagiu pe 2 Iunie. Camera se va întruni din nou la 28 Iunie.

*

Scirile sosite din Asia ostică confirmă, că împĕratul Chineia **ratificat convenția de pace dela Simonoseki.** Intrégа *pressă francesă* îșĭ esprimă mulțămirea sa pentru aplanarea conflictului cu Japonia, a cărei moderațiune toțĭ o laudă în modul cel mai simpatic. Asemenea și *pressa rusescă*, în frunte cu „*Journal de St. Petersbourg*“, constată cu îndestulire atitudinea Japoniei, démnă de un stat civilisat, și-șĭ esprimă dorința, ca și de aci înainte Japonia sĕ mérgă tot pe calea progresului. Diarul engles „*Times*“ anunță, că Japonia pretinde în schimb pentru renunțarea la anexiunea peninsulei Liao-Tung, ca despăgubire, suma de 10 milióne funțĭ sterlingĭ. Din Hongkong se depeșéză, că guvernul chinezesc a trimis 5000 de ostașĭ dela Canton la Formosa pentru de-a suprima eventuala rescólă, ce s'ar face contra ocupațiunei japoneze, precum și pentru susținerea ordinei.

Dela Asociațiunea Transilvană.

(Raport special).

Sibiiu, 6 Maiu.

Comitetul Asociațiunei Transilvane a ținut la 2 l. c. ședința sa lunară sub presidiul vice-presidentului sĕu, a D-lui vicar Dr. *Ilar. Pușcariu.* Despre decursul acestei ședințe Vĕ dau următorul raport:

Despărțĕmintele. Desp. *Brașov* înaintéză, cu datul 2 Aprilie, protocolul adunării generale ținute în Brașov la 8 Ianuarie a. c., dimpreună cu taxele încassate dela membrii în suma de fl. 166. La acéstă adunare generală s'au înscris numĕroși membri noi, s'a constituit un sub-comitet nou cu D-l *V. Voina* ca director, și s'au luat mai multe dispozițiunĭ pentru a desvolta pe viitor o activitate mai rodnică în sînul acestui despărțĕmênt, de câțĭ-va anĭ negligiat peste mĕsură. — Desp. *Sibiiu* cere sĕ 'i se trimită 100 exemplare din „Regularea mijlócelor spre ajungerea scopului Asociațiunei“, pentru a fi împărțite spre înființarea de agenturĭ și bibliotecĭ poporale. Comitetul decide retipărirea acestui regulament în 2000 esemplare, pentru a puté trimite un numĕr mai mare la tóte despărțĕmintele. — Desp. *Năsĕud* transpune fl. 54.50 taxe încassate.

— *Donațiunĭ.* Direcțiunea institutului „*Albina*“ transpune ajutorul de fl. 1000—, votat de adunarea generală din 27 Martie a. c. — pentru trebuințele școlei de fete a Asociațiunei.

O bibliotecă economică. D-l Ioan *Costin*, redactor la suplimentul economic al „Foii Poporului“, cu scrisórea sa din 3 Aprilie cere, ca Asociațiunea sĕ priméscă editura unei bibliotecĭ economice, având a retipări în broșurĭ separate scrierile sale economice, ce le va publica în adausul „Foii Poporului“. Comitetul află de necesară și folositóre o bibliotecă economică, după cum o propune D. Costin; crede însĕ, că pe lângă modalitățile propuse de d-sa, Asociațiunea nu se póte angagia la realisarea acestei întreprinderĭ, pentru-că nu póte fi chiămată la retipărirea de studii, ce se vor publica în decursul anilor în foi periodice. Și de altmintrelea concursul publicat pe anul acesta sub Nr. 430 din 1894 a fost cu deosebită considerare la literatura economică. Invită decĭ pe D. Costin a reflecta la acest concurs, și la cas, déca d-sa va retipări însu-șĭ scrierile sale și acele se vor afla corĕspundĕtóre, comitetul bucuros îi va sta întru ajutor, ca sĕ lățéscă aceste broșurĭ cu intervențiunea despărțĕmintelor.

Enciclopedia Română. D-l Dr. C. *Diaconovich* raportéză, că, în sensul conclusului luat de comitetul Asociațiunei, a căutat un editor pentru Enciclopedia proiectată și i-a succes a încheia cu librăria W. *Krafft* din Sibiiu un contract, prin care acésta se angagéză a tipări enciclopedia în 3000 esemplare în formatul Brochaus (edit. 14), în entensiune de 120 cóle de tipar și a edita publicațiunea pe **risicul propriu.** Asemenea i-a succes a încheia un contract favorabil cu o librăriă mare din Bucurescĭ, care s'a angagiat la respândirea publicațiunei în regatul român.

Fiind astfel asigurată partea materială a întreprinderei, D. Diaconovich promite, că va începe acum angagiarea colaboratorilor, și arată, că deja și până acum a câștigat numeróse puterĭ scientifice și literare, dintre cele mai de frunte. Mai mulțĭ profesorĭ universitarĭ din România, membriĭ ai Academiei române și alțĭ savanțĭ și literațĭ distinșĭ l'au asigurat de concursul lor și au primit întreprinderea Asociatiunei cu multă bunăvoință.

Comitetul cu viuă plăcere a luat spre scire acest raport și a aprobat pașii întreprinșĭ de D. Dr. Diaconovich.

Curenții. In fine comitetul a mai prolungit pe 1 an contractul de esarendare, încheiat cu arendatorul realităților lui Iancu, a luat act de protocolul conferinței corpului didactic dela institutul de fete și a aprobat terminul fixat de acesta pentru ținerea esamenelor anuale.

SCIRILE DILEI.

— 27 Aprilie.

Călĕtoria monarchului. Majestatea Sa monarchul a plecat erĭ diminéță spre Pola. In suita sa se află archid. Francisc Salvator, ministrul comun de resbel, Krighammer, șeful statului major Beck și doi adjutanțĭ generalĭ. După amédĭ la 3 óre, monarchul a sosit în Laibach, orașul bântuit de atâtea cutremure de pământ, unde a visitat întreg orașul precum și spitalele. Aci s'au alăturat și F. Z. M. Reinländer și locot. mareșal Hegedüs la suita împĕratului, care la 6 óre plecă mai departe spre Pola, de unde se întórce numai Dumineca la Viena.

—o—

Episcopul Popea a călĕtorit erĭ la Verșeț, unde va avé sĕ țină conferențele pentru împăcarea Sêrbilor cu Românii în afacerĭ bisericescĭ.

—o—

Procesul părintelui Lucaciu. Din Lugoșiu se comunică „Dreptății“ scirea, că procesul intentat în contra părintelui *Lucaciu*, pentru pretinsa vătĕmare de onóre a pretorului A. Schmidt, s'a pus din nou în curgere la tribunalul reg. din Sătmar. Precum scim, acest proces s'a mai pertractat odată la numitul tribunal, care adusese sentență de condamnare în contra părintelui Lucaciu, dér constatându-se unele abusurĭ comise de judecătoria în decursul pertractării, apĕrătorul a cerut la tabla reg. nimicirea pertractării, ceea ce s'a și întêmplat. — Acum aflăm, că noua pertractare finală este fixată pe 7 Iunie n. a. c. Aflând despre acésta d-l advocat din Lugoșiu Coriolan *Brediceanu*, apĕrătorul acusatului, s'a dus la Seghedin, pentru-ca sĕ se consulte cu prigonitul sĕu client în temnița de acolo asupra procesului. Cu acéstă ocasiune d-l advocat Brediceanu a constatat, cu multă mâhnire, că stricteța introdusă în temnița de stat de acolo, în urma noului regulament al ministrului unguresc, este în adevĕr insuportabilă. Directorul temniței n'a voit nicĭ într'un chip sĕ-i permită d-lui Brediceanu, ca sĕ vorbéscă nicĭ măcar un cuvênt cu d-nii Dr. Rațiu și Iuliu Coroianu.

—o—

Contele Albert Apponyi a călĕtorit Lunĭ séra *la Pola*, la sĕrbările, ce se vor face cu ocasia punerei în circulațiă a vaporului „*Monarch*“. In cercurile politice se dă mare importanță acestei călĕtorii, mai ales, că Apponyi a primit învitarea direct dela admiralul *Sterneck.*

—o—

Când s'a îmbogățit Wekerle? Se scie, că Wekerle, încă ca ministru-președinte ungar, cumpĕrase moșia dela Dános cu 75,000 fl., și diarele opozițiоnale îl atacară, că banii aceia ar fi banĭ câștigațĭ pe nedreptul în timpul cât a fost ministru, de óre-ce e lucru sciut, că el mai înainte a fost sĕrac și n'a avut nicĭ o avere. Se vorbea pe atuncĭ, că Wekerle este atât de „turbat“ din causa acestor „clevetirĭ“, încât va intenta proces diarelor, carĭ se încércă a-l suspiționa și a-l păta. Lucrul însĕ a rĕmas într'atâta. Acum însĕ Wekerle écă érășĭ mai cumpĕră ceva, și adecă casa Nr. 5 din strada Damjanich din Pesta, și încă pentru prețul de 50,000 fl. Óre vor întreba și acum diarele maghiare, că de unde și de când are Dr. Alexander Wekerle atâția banĭ?

—o—

---

bun mijloc pentru adormire, recitarea de versurĭ în memoriă. *Rabelais* povestesce, că călugĕrii obicĭnuiau a-se ruga, când îi chinuia insomnia și o $^1/_2$ duzină de *Ave* totdéuna face efectul dorit. Sir Iohan *Sinclair* numĕra, Sir Iohn *Rennie* îșĭ peria și adia pĕrul, când nu putea sĕ adórmă.

In genere, pieptănatul și periatul pĕrului a fost tot-déuna un bun mijloc de adormire. Femeile spaniole frécă tot-déuna ușor spinarea băieților, carĭ nu adorm.

Revenind la sistemul lui Mr. Gardener, se susține în general, că culcarea pe partea dréptă e mai sănĕtósă, căcĭ astfel inima póte sĕ funcționeze mai liber. Dér inspirarea și respirarea pe nărĭ o aprobă sciința, și totușĭ popórele civilisate nu-i dau destulă importanță. Femeia indiană nicĭ-odată nu negligă de-a închide gura băiatului infant, astfel obicĭnuindu-l la rĕsuflarea pe nas, care e însĕmnată și pentru-că interiorul nasului este astfel arangeat, încât lasă aerul sĕ între cald în plămânĭ.

Cel dintâiu promovator al somnului este depătarea causelor esterne ale insomniei, precum lumina, sgomotul, patul rĕu așternut, care pe mulțĭ ómenĭ îi ține deșteptĭ. Neajunsurile aceste pot fórte ușor sĕ fiă delăturate. Marea incordare spirituală, precum resolvarea de probleme, jocul de șac etc. imediat înainte de culcare, provócă insomnia. De asemenea tea, cafeaua, frigul mare și căldura mare încă pricinuesc perturbațiunĭ în circularea sângelui și prin urmare insomnie. Stomacul gol încă e mare dușman al somnului bun, și în casul acesta câteva bucățĭ de șuncă, orĭ alte mâncărĭ ușóre luate înainte de culcare promovéză în mare mĕsură durmirea prin aceea, că atrage sângele din creerĭ spre organele nutritive.

Insomniei lungĭ nu póte resista nicĭ un organinism. Cu mult mai bună însĕ este mișcarea corpului, decât mijlócele narcotice. E sciut, că ómenii, carĭ lucréză cu creerul, sufer mai mult de insomnie, decât alții, ceea ce se póte atribui în mare parte lipsei de mișcare. Horatiu dice în satirele lui, că cel ce nu póte durmi, se 'nóte de trei orĭ peste Tibru. Étă un sfat, decât care mai bun nu se póte da nicĭ adĭ.

P.

Foc mare a isbucnit ḑilele acestea în orășelul *Gálszécs* din Zemplin. Focul ajutat de-un vênt mare, s'a lăţit ca fulgerul, prefăcênd în cenușă *200 case și trei biserici.* Mai nimic n'a putut fi mântuit, din causă, că nu era apă și pompieri.

—o—

Exregina Natalia a sosit erì în capitala sêrbéscă, făcêndu-i-se o splendidă primire, mai ales din partea radicalilor, carì, după cum arată tóte semnele, vor ajunge érășì la putere în Serbia.

—o—

Cununia d-lui *Ioan G. Babeș* din Azuga cu simpatica d-ră *Alexandrina Jinga* se va face Dumineca viitóre la óra 1 d. a. în Biserica domnéscă din Bușteni. — Repetăm a adresa tinerei părechì felicitările nóstre cele mai cordiale.

—o—

Congregaţiunea ordinară a comitatului Brașov. Membrii representanţei comitatului Brașov sunt convocaţì la *adunarea generală ordinară de primăvară*, ce se va ţiné în *16 Maiu* n. a. c. la 9 óre a. m. în sala „sfatului“ din loc.

—o—

Concertul societăţii filarmonice, dat aseră în sala otelului Central, cu concursul musicei orășenescì, a fost visitat de un public fórte numĕros. Sub probata conducere a d-lui A. Brandner, societatea face progresele cele mai îmbucurătóre. Este o adevĕrată plăcere de a vedé esactitatea, precisiunea și priceperea, cu care se esecută și interpretéză de orchestra filarmonică cele mai însemnate opere clasice. Ouvertura din „Libussa“ lui Smetana, apoi concertul de „Fürstenau“, în care s'a distins d-l Carl Plöss ca adevĕrat artist în flaut, dér mai presus de tóte admirabila symphonia (a 6-a) „Pastorală“ de Beethoven, au fost tot atâtea prestaţiunì eminente, carì au electrisat pe ascultătorì și au secerat dela ei furtunóse aplause.

Cestiunì bisericescì-școlare din Sĕlagiu.

Onorată Redacţiune! Apărênd în preţuita „Gazetă“ nr. 71 a. c. un articul întitulat „Cestiunì scolare în Sĕlagiu“, scris cum se ḑice, de mai mulţì învĕţătorì Sĕlăgenì, după-ce în acel articul se suspiţionéză în genere clerul Sĕlăgean de-o parte cu indiferentism faţă de învĕţământul poporal, de altă parte se timbréză, că ar despicia și ar fi condus de rea voinţă faţă de pionerii culturei naţionale, de bunii noștri învĕţătorì; și aceste invective se aruncă la adresa clerului dintr'un ţinut întreg, esceptionând încât-va, condiţionat, firesce, — décă cumva nu se află dus în rĕtăcire prin informaţiunì rele, — pe preavenerab. Vicar al Silvaniei A. Barboloviciŭ: subscrisul, ca unul, care încă am onórea a mĕ numĕra în sînul clerului Sĕlăgean, vin, — nu ca advocat chiămat al acelora, ce póte prin purtarea lor conscie orì inconscie au contribuit la eșirea în public a acelei corespondenţe, ce aruncă un vĕl negru peste preoţii din Sĕlagiu, ci ca unul, care aparţin clerului sbiciuit în genere pentru conduita rea și netactul, ce ca directorì scolarì au sĕ-l manifeste în guvernarea scólelor: — conform principiului „audiatur et altera pars“, vin, dic, cu tot respectul a vĕ ruga, On. D-le redactor, sĕ binevoiţì a-mì deschide colónele preţuitei „Gazete“ pentru modestele-mì reflexii, ce urméză:

Bunilor noștri învĕţătorì corespondenţì pare că li-a pus condeiul în mână rêvna, că décă în sfera jurisdicţiunei bisericescì civile nu pot găsi léc de sanare pentru rĕul, ce ameninţă cu distrugere organismul scolar român din Sĕlagiu, sĕ salveze cel puţin pe calea publicităţii causa scolară din Sĕlagiu din abisul perirei, și în óra XI-a sĕ strige după remediu inevitabil.

Ei bine! déră ca pacienţì, cum se presentă spre a stórce compătimirea publicului, trebue sĕ scie, că rana nevĕḑută și nefasionată nu se póte vindeca; căcì, rogu-vĕ, cui 'i-se va face milă de cerșitorul, ce stând în marginea drumului, va striga: „bogdaproste“, décă într'aceea se va feri cu de-a dinsul sĕ nu-șì descopere faţa mutilată, mancitatea, orì ologirea sa?! Neobservând publicul trecĕtor nĕcasul miserului cerșitor, — sciţì D-Vóstrĕ din „intuiţiune propriă“, — va trece p'aci încolo, fără sĕ-i întindă mână de ajutor, ba încă îl va suspiţiona, póte, de înșelător public. Așa-déră, décă aveaţì voiă sĕ vĕ mângăe publicul, trebuia sĕ pășiţì, Domnii mei bunì, la enumĕrarea casurilor și sĕ le specificaţì, sciţì „pe degete“, ca marele public cetitor sĕ-i cresteze pe cei vinovaţì, ér nu sĕ aduceţì invective la adresa clerului din 11 protopopiate cu 113 preoţì. Au nu sciţì cuvêntul lui Avram către Domnul: *„sĕ nu pierḑì pe cel drept, împreună cu cel necredincios“*? și la rugarea lui Avram, Dumneḑeu milostivul, îi promise, că va cruţa cetăţile Sodoma și Gomora, de va afla în ele și numai 10 bărbaţì drepţì.

Bunii noștri învĕţătorì ne insinuă în faţa publicului, ca pe unii, ce nu voim sĕ scim de disciplină. Ei bine, óre cum se póte, ca din 113 preoţì disciplinaţì prin 8 clase gimnasiale, mai apoi probaţì în disciplina seminarială a teologiei de 4 anì, sĕ nu se pricépă la disciplină?! Orì dóră bunii noștri învĕţătorì, majoritatea cărora e înrolată până în present după absolvirea claselor normale. orì 2 clase gimnasiale, sĕ fiă mai bine disciplinaţì?

Nu ḑic, că conflicte nu se ivesc adese-orì între preoţì și învĕţătorì, dér, durere, causa este tocmai împrejurarea, că bunii noștri învĕţătorì nu vréu sĕ scie nimic de disciplină și obedienţă în oficiu, și desconsideră orì-ce autoritate bisericéscă, cunoscêndu-se a fi supușì numai „Măriei Sale“ Inspectorului reg. de scóle; acésta dă ansă la frecărì și împărecherì.

Vreţì casurì? Étă vre-o câte-va specimene: Un învĕţător e provocat prin preotul sĕu, ca într'o ḑi din postul mare sĕ lase scolarii sĕ se mărturiséscă, după obiceiul creștin; învĕţătorul însĕ simplamente nu-i concede elevii! Intr'o scólă învĕţătorul de câte-orì observă, că vine preotul sĕ visiteze scóla, pe scolarì îi slobóde, pentru recreare, afară din scólă.

Intr'o comună învĕţătorul, în sĕmn de recunoscinţă, că la stăruinţa preotului s'a înfiinţat un grănar bisericesc pentru acoperirea lefei învĕţătorului, din care grănar respectivul învĕţător primesce acuma de doi anì suma de 80 fl., — deodată se trezesce preotul, că învĕţătorul în ruptul capului umblă și agită poporul, ca după comassarea întêmplată sĕ împărţéscă eclesia în 3 cu cantorele, din care eclesiă cantórele înainte de comasare n'a avut în posesiune nicì a decea parte; și tot acel învĕţător, în mânia solicitudinei marì ce-o manifestă senatul bisericesc-scolastic faţă de scólă, într'o suplică către inspectorul regesc astă tómnă se căiesce, că nu-'i-s'a ridicat plata conform legei, la 300 fl., o acusă, ce mai apoi a fost desminţită prin chitanţa propriă a respectivului învĕţător; tot în acea suplică se căiesce, că nu 'i-se face fântână în curtea scólei, — când apă bună de beut poţì găsi și în 3 locurì la o depărtare de scólă numai de vre-o 5—6 minute, și pe lângă aceea încă valea trece pe lângă grădina scólei; și mai apoi se plânge, că nu i-se anticipă după lege salarul!! — Un alt învĕţător dă ferii scolarilor când lui îi place și pe timp neţĕrmurit, bună óră dinainte de Crăciun până după Bobotéză, adecă mai 3 sĕptĕmânì; la Pascì érășì 2 sĕptĕmânì etc, — fără de consultarea previe a directorului scolar!!

Tóte aceste casurì — se póte, că d-nii protopopì tractualì vor fi cunoscênd mai multe — servesc ca tot atâtea motive pentru de-a escita urgia reciprocă între factorii scólei. Ca sĕ nu amintesc, că unii dintre învĕţătorii, ce funcţionéză și ca cantorì, nu manifestă în funcţiunile bisericescì absolut nicì o pietate, așa încât când îi veḑi căutând cântărì bisericescì cu mânile înfundate în busunarul pantalonilor, încotiţì pe strană, întorșì cu spatele către altar, etc, îţì vine a crede, că în adins voesc a arăta dispreţ faţă cu funcţiunile sacre.

Nu în puţine casurì se încórdă relaţiunile dintre preoţì și învĕţătorì și din vanitatea soţielor, una voind a emula cu cealaltă în desfășurarea unui *lux nebun*; apoi cine nu scie, că ce influinţă au soţiele asupra bărbaţilor?!

Așa-déră, domnii mei bunì, nu puneţì tótă vina pentru relele observate în scólă asupra preoţilor, căcì *„Iliacos intra muros peccatur, et extra“*, — cu alte cuvinte, se ivesc scăderì și greșesc ómenii și dintr'o parte și din cealaltă; și de parte sĕ fiă dela mine gândul, ca prin acestea ordurì sĕ voesc a înegri pe bunii noștri învĕţătorì. Casurile mai sus înșirate le-am amintit numai cu intenţiunea, ca sĕ dau dovadă, că și dintre învĕţătorii noștri bunì sunt, carì „se uită prin ochian diminutiv“ — ca sĕ mĕ folosesc de espresiunea d-nialor — asupra preoţilor, căcì, rogu-vĕ, ce însémnă alta, decât o dejosire a treptei preoţescì, când unul dintre fruntașii învĕţătorilor Sĕlăgenì e în stare sĕ ḑică către un superior bisericesc, „că nu trebue așa multă învĕţătură și sciinţă unui preot, ca unui învĕţător“, ca și cum preoţii ar fi chiămaţì numai sĕ incasseze lecticalul preoţesc și sĕ ḑică ecteniile de-a rostul; pentru acestea, ce-i drept, ar fi pĕcat studiul de 16 anì; déră chiămarea unui preot are o sferă de activitate cu mult mai amplă, ce nu-mì e ţinta a-o desfășura la acest loc.

(Va urma).

Graţian Flonta,
preot român.

Bărbierul de Sevilla.

Renumitul măestru de musică, *Rossini*, istorisesce următorul fapt interesant:

Opera mea *„Il barbiere de Sevilla“* a fost fluerată în prima séră dela început până la sfêrșit. Adoratorii lui *Paiesiello* erau indignaţì contra mea, că am cutezat eu, un compositor tînĕr și cu totul necunoscut, sĕ mĕ folosesc de același libret, pe care l'a pus în musică cu un succes atât de fericit, primul compositor al Italiei. Un alt partid, al preoţilor, îmì era dușman, fiind-că am ales tocmai pentru Roma libretul lui *Beaumarchais*, care a fost preot. Nimenì nu scia însĕ, că din acomptul de 100 de talerì, ce primisem dela directorul teatrului pentru un text de operă, nu mai aveam nicì o centimă. In trei sĕptĕmânì trebuia sĕ se încépă stagiunea teatrului cu noua mea operă, și eu nu scrisesem încă nicì o notă, și în buzunar n'aveam nicì o para chióră. Impresariul începù sĕ se neliniștéscă și sĕ mĕ ameninţe.

Intr'o situaţie așa de critică, mi-se duce gândul la bărbierul de Sevilla. Subiectul corespundea disposiţiei mele momentane și libretul puteam sĕ-l am gratis. Ḑis și făcut. Scriu lui Paiesiello o scrisóre, prin care îi cer permisiunea, ca sĕ mĕ folosesc de libretul lui și el mi-a dat permisiunea cu bună-voinţă. Mĕ apucai de lucru cu sîrguinţă, și în douĕ-spre-ḑece ḑile, *Bărbierul* meu fù gata compus și scris. Probele începură de-a doua ḑi și încă din ḑiua întâiu seceram în loc de laude... indiferenţă și batjocură din tóte părţile. Numai un singur om, un mare artist, a fost încântat de musica mea, și acesta m'a ajutat și cu cuvêntul și cu fapta, ca sĕ pot continua cu probele și cu punerea în scenă a operei mele. Acest om fu renumitul tenorist Emanuel *Garcia*, pentru care am scris partitura lui *Lindoro.*

In fine sosi și séra fatală a primei representaţiunì. In tótă cariera mea de artist nu mi-s'a mai întêmplat sĕ petrec o séră mai furtunósă, ca acésta. Nu numai prejudecata partidelor dușmane mie, contribui la marele fiasco al operei mele, ci și o mulţime de accidente neașteptate și neplăcute. Ouvertura și primul cor au fost dela început până la sfêrșit predomnit și amuţit de fluerăturile și de sgomotul publicului. Garcia, indignat peste mĕsură de nedreptatea publicului, a pășit pe scenă așa de escitat, încât la acompaniarea serenadei sale pe ghitară, se rupseră mai multe córde. Un rîs general isbucni atuncì, apoi fluerăturì și sbierăturì, încât solo lui Garcia era peste putinţă sĕ fiă auḑit. Bietul *Basilio*, ca începĕtor, se spăimêntă așa de tare de scandalul acesta grosolan, încât, când pășì pe scenă, ca sĕ cânte aria calomniei, călcă cu un picior pe póla hainei sale lungì și căḑù în nas. Când se sculă îi curgea sângele din nas așa de tare, încât îi trebuiră câteva minute, ca sĕ pótă continua cu cântarea. Sgomotul era infernal, și când abia începuse sĕ se mai liniștéscă publicul, étă că o pisică apare pe scenă, care numai după multă trudă și după ce mâncă câte-va bastóne renunţă la gloria de actriţă și se retrage între culise. Acest accident a fost culmea nenorocitei serì! Publicul era ca turbat; un șari-vari înspăimêntător puse pe actorì în imposibilitate de a continua.

In séra următóre eram singur acasă. Vream sĕ mĕ distrez, vream sĕ scriu, sĕ cetesc; dér spiritul meu era într'alt loc. Luai césornicul în mână și numĕrai minutele și cântam în minte ouvertura mea și întreg actul I. Atuncì mĕ cuprinse un fel de nerăbdare și curiositate. Vream sĕ sciu, cum a fost primită musica mea la a doua representaţiă. Tocmai voiam sĕ mĕ îmbrac, ca sĕ ies, când deodată un sgomot infricoșat se aude pe stradă. Mĕ apropiu de feréstră, ca sĕ vĕd ce este: Mii de ómenì cu torţe aprinse veniau spre locuinţa mea, strigând din rĕsputerì: „Evviva Rossini! Fuori Rossini!“. Eu nu sciam, ce se întêmplase. Un simţĕmênt de neliniște mĕ cuprinse! In câteva minute casa mea este luată cu asalt și câţì-va domnì necunoscuţì intră în camera mea strigând: „evviva“! Nicì, timp ca sĕ-mì iau o haină pe mine nu-mì lăsară, ci mĕ apucară și mĕ duseră pe braţe, așa cum eram în halat, afară, apoi ridicându-mĕ pe umerì mĕ duseră în triumf spre teatru, ca sĕ dirijez mai departe Bărbierul. Precum în ajun scandalul, tot așa a doua séră entusiasmul ajunse punctul culminant. După representare fusei dus érășì în triumf până acasă.

Petrecerì.

Maialul studenţilor gimnasialì din Năsĕud se va ţiné Sâmbătă, la 25 Maiŭ n. c., în „Castru“, eventual în „sala de gimnastică“. Intrarea: de persónă 40 cr. Inceputul la 10 óre a. m. In pausă se vor juca: „Bătuta“, „Călușerul“ și „Romanul“. Venitul curat este destinat pentru pregătirea arenei de patinat dela gimnasiu.

*

Tinerimea română din Arad și jur, învită la Maialul, ce-l va arangia în Arad, la 10 (22) Maiŭ 1895 în sala din „Păduriţa orașului“, în favorul școlarilor românì lipsiţì de mijlóce.

Comitetul arangiator: I. Buda, G. Dogariu, I. Faur, L. Ghebeleș, P. Givulescu, S. Ispravnic, Al. Marta, V. Milovan, Dr. I. Nemet, C. Popp, V. Papp, G. Popoviciu, G. Proca, L. Tămășdan. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea: pentru persónă 1 fl., familiă 3 fl.

Literatură.

Memoriì din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broșură elegantă, de 11 cóle, format 8⁰. Preţul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poștal; pentru România și strĕinătate *1 franc 50 banì.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Brașov* (Brassó) séu la *administraţia „Gazetei Transilvaniei“*. Domnii abonenţì ai „Gazetei“ îșì potŭ procura acéstă scriere *de-odată cu reînoirea abonamentului t'ilunarŭ la foiă.*

DIVERSE.

Norì luminaţì. Mr. Wigham, o autoritate recunoscută în technica aparatelor de luminat, ţinù de curênd înaintea societăţii „Shipmaster“ din Londra, o prelegere, în care sulevà ideia, ca aparatele de pe farurì sĕ se întocméscă ast-fel, încât un raḑ de lumină simplu, séu mărit prin reflector și linte, sĕ fiă aruncat în sus în norì. E cunoscut, că adese-orì, când timpul e neguros, se vĕd raḑele focurilor de prin Grisnez, Calais și Dünkirchen, la marì distanţe, reflectându-se în norì. Wigham a construit un aparat, care demonstră în praxă acésta apariţiune. S'au făcut probe cu aparatul sĕu, la South Foreland, și s'a constatat, că efectul este uimitor. Admiralul Clinok ḑise, că lumina acésta e străbătĕtóre și numai decât atrage asupră-i privirea.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

10—	8.05	8 05	8 05	2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2 15	1.55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok		2.29	5 23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		1! 53	12.55		P. Ladány		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1 48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2 26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca				9.10		9.50
6.32	9 07		4.53	4 17		Ciucia		5.40	12.47	8 31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Cluşiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6 27		Apahida		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriş		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vinţul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48		11.40	1.—	8 33	sos.	Teiuş	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.55	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7 59			2.49
12.52			2.17			Creciunel		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copşa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighişóra		9.42	[illegible]			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Haşfaleu		9.13	5 33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12.58		Agoştonfalva		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apaţa		6.36	3 37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra		5.58	3 16			8.23
8.--		5.07	10.25	2.09	sos.	Braşov	pl.	5.08	2.45			7.43
	11 —	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.19	7.01
	12.26	5.59		3 01		Timiş		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		Predeal		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucuresci	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.13		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	7.49	3.25	8.25

7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copşa mică	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4.49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraş	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Braşov	7.36	1.29	8.31
10.28	6.36	10.35	Zêrneştĭ	6.06	12.05	7.20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21
7 07	1.01		Ţagu-Budatelicŭ		4.15
9.59	4 55		Bistriţa		1.16

Arad — Timişóra

6.20	11.30	5.—	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighişóra	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţi cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}$% .	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4\frac{1}{2}$%	104.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.50
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	149.75
Renta de hârtie austr.	101.30
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	123.70
Losurĭ din 1860	158.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1082.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	461.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	401.90
Napoleondorĭ.	$9.69\frac{1}{2}$
Mărcĭ imperiale germane . . .	$59.72\frac{1}{2}$
London vista	122.35
Paris vista	48.47
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.40
Note italiene.	45.90

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Mai 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump. 9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.66	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump. 5.70	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	—.—	Vênd.	—.—

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.

Ghirișŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.